

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för utbildningsvetenskap

Där leken inte hör hemma

– En studie om hur förskollärare resonerar kring val av pedagogiska applikationer

Linnea Andersson och Michaela Strindefjord

2017

Examensarbete, Grundnivå (yrkesexamen), 15 hp
Didaktik
Förskolläroprogrammet

Handledare: Davoud Masoumi
Examinator: Christina Gustafsson

Andersson, L., & Strindefjord, M. (2017) *Där leken inte hör hemma – En studie om hur förskollärare resonerar kring val av pedagogiska applikationer*. Examensarbete i didaktik. Förskolläraryrket. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.

Sammanfattning

Det svenska skolsystemet, således också förskolan, står inför en digitaliseringsprocess där uppdragen i läroplanen kring att utveckla digital kompetens ska förtydligas. Skolverkets undersökningar har visat att förskollärare upplever att de inte har tillräckligt med kompetens inom detta område samtidigt som antalet datorplattor ökat kraftigt inom den svenska förskolan de senaste åren. Förskolebarn kommer i kontakt med de pedagogiska applikationer som dessa datorplattor innehåller och tidigare forskning visar att applikationernas utformning har inverkan på barns lärande och utveckling, vilket därmed blir en didaktisk fråga att som förskollärare förhålla sig till när dessa ska väljas till undervisningen. Förskolans läroplan består också av många andra uppdrag som förskollärare måste förhålla sig till i sina val, annars kan de pedagogiska applikationernas innehåll utgöra en dold läroplan, det vill säga förmedla ett innehåll som inte uttrycks i styrdokumentet. Föreliggande studie syftar därför till att genom intervjuer med åtta förskollärare, synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor. Ett särskilt fokus i studien riktas mot hur dessa resonemang stämmer överens med förskollärarnas olika uppdrag som förskolans läroplan beskriver. Det insamlade materialet har analyserats med hjälp av förskolans läroplan samt läroplansteori. Resultatet visar att förskollärarnas resonemang, kring att välja pedagogiska applikationer, till stor del stämmer överens med de olika uppdragen i förskolans läroplan. Både då förskollärarna beskriver att de väljer pedagogiska applikationer som stimulerar till samarbete, har barns intresse som utgångspunkt samt att de pedagogiska applikationernas innehåll ska gå i linje med likabehandlingsuppdraget. Det som skulle kunna utgöra en dold läroplan, är dels att pedagogiska applikationer som laddas hem från källor som förskollärarna upplever som tillförlitliga, inte granskas noggrant och dels en syn på att barns ålder begränsar deras inflytande över vilka pedagogiska applikationer som finns på förskolans datorplattor. Dessutom framkommer en syn på att de pedagogiska applikationer som väljs ut endast ska främja lärandet och åtskiljas från lek. Sammantaget kan det konstateras att det krävs god kompetens för att kunna välja ut pedagogiska applikationer som går i linje med uppdragen i läroplanen och samtidigt är av god kvalitet.

Nyckelord: applikation, datorplatta, dold läroplan, förskola, förskolans läroplan, förskollärare, pedagogisk applikation

Innehåll

Inledning	1
Syfte	2
Frågeställning	2
Begreppsdefinitioner	2
Litteraturgenomgång	4
Digitala verktyg i förskolan	4
Tidigare forskning	5
Förskollärares förhållningssätt till digitala verktyg	5
Pedagogiska applikationer	7
Pedagogiska applikationer i förskolan	7
Sammanfattning av tidigare forskning	9
Förskolans läroplan	10
Förskolans värdegrund och uppdrag	10
Mål och riktlinjer	11
Teoretiskt ramverk	11
Läroplansteori	12
Metod	14
Val av metod	14
Utformning av intervjuguide	14
Insamling av data	15
Urval	15
Tabell över urvalet	16
Genomförande av intervjuer	16
Bearbetning av empirisk data	17
Studiens tillförlitlighet	18
Resultat och analys	20
Val av pedagogisk applikation sker utifrån tillförlitliga källor	20
Val av applikation med fokus på lärande	21
Val av pedagogisk applikation med fokus på samarbete	22
Val av pedagogisk applikation med barnet i fokus	23
Val av applikation med hänsyn till likabehandling	24
Sammanfattning av resultat och analys	25
Diskussion och slutsatser	26
Metoddiskussion	26
Resultatdiskussion	26
Slutsatser	29
Förslag på fortsatt forskning	30
Referenslista	31
Bilagor	34
Bilaga 1	34
Bilaga 2	35
Bilaga 3	36

Inledning

Barn i Sverige lever idag i ett digitaliserat samhälle, där de i stor utsträckning har tillgång till olika digitala medier (Statens medieråd, 2017). Datorplattan är ett av de digitala verktyg där förekomsten både i hemmet (Statens medieråd, 2017) och i förskolan, har ökat rejält de senaste åren. I Skolverkets (2016a) rapport om IT-användande i förskolan framkommer det att användandet av datorplattor har ökat från 39 barn per datorplatta till 13 barn per datorplatta mellan åren 2012-2015.

En intressant aspekt av detta är att en stor del av personalen i förskolan inte upplever sig ha tillräckligt med kompetens inom det digitala området och då speciellt i hanteringen av IT som pedagogiskt verktyg (Skolverket, 2016a). I förskolans läroplan står det att informationsteknik och multimedia kan användas i den pedagogiska verksamheten (Skolverket, 2016b), men för att barn ska ges förutsättningar att utveckla digital kompetens har Skolverket (2016c) utformat förslag på förändringar i den nuvarande läroplanen där det är ett tydligt fokus på att förskollärare ska arbeta med att främja dessa förmågor. Ett förslag på en nationell IT-strategi för hur dessa förändringar ska genomföras har även utformats (Skolverket, 2016d). I förslaget betonas förskollärarnas ansvar kring att kvalitetssäkra digitala läromedel och Skolverket (2016d) trycker på att digitala resursers läropotential ska bedömas på samma sätt som andra läromedel, utifrån förskollärares professionskunskaper samt utifrån kontext.

I relation till detta visar Skolinspektionens (2016) rapport att förskollärare har svårigheter att urskilja sitt ansvar och förstå sitt uppdrag fullt ut, speciellt när det handlar om det undervisningsansvar som förskollärare enligt *Skollagen* (SL, SFS 2010:800) har. Det vill säga ”sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande av kunskaper och värden” (SL, SFS 2010:800, kapitel 1, 3§). Skolinspektionen (2016) synliggör att detta undervisningsansvar är något som förskollärare i stor utsträckning inte är medvetna om, därmed väcks tankar om det finns andra områden där förskollärare inte förstår sitt ansvar, som kring kvalitetssäkringen av digitala lärresurser?

I och med datorplattans intåg samt stora ökning i förskolans verksamhet, kommer förskolebarn i kontakt med datorplattans innehåll, det vill säga olika typer av applikationer. Både Palmérs (2015) samt Falloons (2013) studier visar att applikationernas design och utformning har inverkan på barns lärande och utveckling. Detta innebär att de applikationer som förskollärare väljer ut och använder i undervisning på förskolan, skapar olika förutsättningar för barns utveckling och lärande vilket därmed blir en didaktisk fråga (Skolverket, 2016e)

Det har visat sig att förskollärare kan finna det svårt att hitta applikationer som beskrivs som pedagogiska (Blackwell, 2013) vilket kan ha att göra med det Goodwin och Highfields (2012) studie visar, att applikationer som klassas som pedagogiska i appstore inte nödvändigtvis har det högsta pedagogiska värdet. Därmed behöver förskollärare granska applikationerna och inte förlita sig på vad de klassas som, just för att kunna avgöra applikationens läropotential. Hur förskollärare granskar och väljer ut pedagogiska applikationer utifrån olika didaktiska syften beskrivs i flertalet studier (Falloon, 2013;

Kjällander, 2016; Walldén Hillström, 2014), dock synliggörs inte något djupare resonemang kring hur denna granskning görs i relation till förskolans styrdokument. För att fylla en lucka i forskningen upplevs detta relevant att undersöka.

Utifrån erfarenheter som vi båda har tillägnat oss via observationer från förskolans värld, verkar det som om digitalt material inte alltid granskas av förskollärare utifrån läroplanens olika uppdrag. Innehållet i vissa pedagogiska applikationer som barn kommit i kontakt med via förskolans datorplatta, har bland annat visat stereotypa bilder av kön, vilket står i direkt motsats till ett av uppdragen i förskolans läroplan (Skolverket, 2016b). Detta kopplas till det som kallas för den *dolda läroplanen* som handlar om det som förmedlas avsiktligt eller oavsiktligt i utbildningssammanhang men som inte har någon koppling till den faktiska läroplanen (Wahlström, 2016). Den dolda läroplanen kan ge effekter som stärker värderingar och föreställningar som förskollärare har i uppdrag att förebygga (Skolverket, 2016f). Den faktiska läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016b) beskriver förskollärares uppdrag utifrån olika områden, vilket innebär att förskollärare har många delar att ta hänsyn till i sina didaktiska val av utbildningsmaterial, som exempelvis när de ska välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor.

Som Skolverket (2016b) konstaterar så är det förskollärares ansvar att kvalitetssäkra digitala läromedel. Frågan är i vilken utsträckning läroplanens olika områden finns med i förskollärarnas tankar när de ska välja ut pedagogiska applikationer samt om en dold läroplan kan synliggöras i deras resonemang?

Syfte

Syftet med denna studie är att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor. Ett särskilt fokus riktas mot hur dessa resonemang stämmer överens med förskollärarnas olika uppdrag som förskolans läroplan beskriver.

Frågeställning

Hur resonerar förskollärare kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor?

Begreppsdefinitioner

För att få en bredare förståelse för arbetets innehåll kommer examensarbetets centrala begrepp att förklaras under denna rubrik

Didaktik: Termen didaktik används i nordiskt och europeiskt språkbruk för att rubricera; läran om undervisningens teori och praktik. Ordet kom ursprungligen från det grekiska verbet *didaskhein* som översätts; att undervisa/ att lära (Kroksmark, 2007).

Förskollärare: Innehar lärarlegitimation och är den som enligt SL (SFS 2010:800) har ansvar att bedriva undervisning i förskolan.

Datorplatta: Kan beskrivas som en mindre dator som styrs via sin tryckkänsliga skärm med hjälp av fingrar eller penna (Datatermgruppen, 2016). Benämns även som bland annat pektdator, ipad, padda, surfplatta och lärplatta.

Digitala verktyg: Begreppet används i studien som ett samlingsnamn för digitala läromedel som används i förskola såsom dator, mobiltelefon, datorplatta, applikationer, digitalkamera, projektor, smart-TV.

Applikation: Förkortningen är det etablerade ”app” och begreppet är egentligen en benämning för alla de datorprogram som bland annat finns på både dator, datorplatta, mobiltelefon och smart-TV. Dock relateras detta oftast bara till de applikationer som kan laddas hem och installeras på mobila enheter (Datatermgruppen, 2016).

Pedagogiska applikationer: Detta begrepp är ett vedertaget begrepp inom forskning och förstås som de applikationer som beskrivs eller tolkas ha ett didaktiskt syfte och som riktar sig mot samt används av barn.

Litteraturgenomgång

I litteraturgenomgången som följer nedan kommer för studien relevant litteratur att presenteras. Inledningsvis beskrivs en kort bakgrund kring datorplattan som digitalt verktyg i förskolan, styrdokumentens förtydliganden kring digitaliseringen samt de olika synen som finns kring barns användande av datorplattor. Därefter presenteras forskning som tidigare gjorts inom det digitala området utifrån dessa rubriker; *förskollärares förhållningssätt till digitala verktyg*, *pedagogiska applikationer* samt *pedagogiska applikationer i förskolan*. Efter detta följer en presentation av förskolans läroplan som sammanfattas i stora drag då denna har betydelse för hur den insamlade datan bearbetas. Avslutningsvis presenteras läroplansteori som det teoretiska ramverk där viktiga begrepp för studien förklaras, såsom den *existentialistiska synen*, *den systematiska synen* samt *den dolda läroplanen*.

Digitala verktyg i förskolan

Det digitala verktyg som är objekt för denna studie är datorplattan, vilket kan beskrivas som en liten bärbar dator med touch-skärm (Datatermgruppen, 2016). Datorplattan kan bland annat användas för att surfa på internet, skicka mejl, läsa digitala böcker och tidningar, skriva, spela in och titta på film, ta foton och spela spel på. Detta öppnar upp för goda undervisningsmöjligheter, inte minst när det kommer till att främja barns digitala kompetens (Skolverket, 2016d). Datorplattans olika funktionsmöjligheter avgörs av vilka applikationer, det vill säga olika program, som både finns förinstallerade eller som kan laddas hem och installeras. Innehavaren kan alltså ladda ner applikationer utifrån sina egna behov, vilket i förskolan skulle kunna innebära utifrån olika didaktiska mål. Beroende på vilket märke datorplattan är av laddas dessa applikationer ner från olika sidor så som exempelvis; Appstore, Google-play eller Microsoft-store.

Nuvarande läroplan för förskolan (Skolverket, 2016b) gör det möjligt för förskolan att arbeta med digitala verktyg men ställer inga krav att detta ska ingå i utbildningen. Som tidigare nämnts, har de digitala verktygen och framför allt datorplattan fått stort genomslag inom förskolan, där både användandet och tillgången ökat kraftigt de senaste åren (Skolverket, 2016a). Användandet av digitala verktyg inom utbildningssammanhang kan bland annat stimulera till utvecklandet av digital kompetens, vilket beskrivs som kunnskap i att använda och kommunicera med digitala verktyg, samt förmåga att följa med i samhällets digitalisering (Skolverket, 2016d). Den digitala kompetensen är både viktig för att aktivt kunna delta i samhället och ses som attraktiv på arbetsmarknaden, men också för den personliga utvecklingen och självförverkligandet hos en individ (Skolverket, 2016d). Den anses också vara viktig ur ett samhälleligt perspektiv när det handlar om produktivitet, teknisk utveckling, anpassningsbar arbetskraft, och konkurrenskraft i dagens föränderliga värld med täta förbindelser mellan länder. Att stärka barns digitala kompetens handlar således om att förbereda dem på de krav som ställs för att aktivt kunna delta i samhället.

Regeringen beslutar om vad som ska föras in i förskolans läroplan och som tidigare nämnts, just nu införandet och förtydligandet av uppdragen kring digital kompetens och användandet av digitala verktyg. Samtidigt finns det i samhället starka åsikter om

användandet av digitala verktyg och då främst barns användande av datorplattor. Statens medieråd (2017) visar vårdnadshavares olika inställningar kring barns användande av datorplatta. Vårdnadshavarna med en positiv inställning menade att datorplattans applikationer kan bidra till lärande, stimulera barns fantasi och att användandet är avkopplande och roligt. I de kategorier där en negativ inställning kunde synliggöras, fanns påståenden som att användandet är beroendeframkallande, kan leda till ohälsa, att barn blir passiva och kan lära sig dåliga saker samt att viktigare saker bortprioriteras (Statens medieråd, 2017). Vårdnadshavarna ansåg också att förskolan och skolan har ett stort ansvar i att skydda barn vid användande av digitala verktyg samt att 30 % av vårdnadshavarna tyckte att barn använder datorplattan för mycket (Statens medieråd, 2017). Då förskollärare enligt förskolans läroplan (Skolverket, 2016b) ska samarbeta med förskolebarnens vårdnadshavare är de olika inställningarna, som Statens medieråd (2017) visar, något som förskollärare behöver förhålla sig till i sin profession.

I kommande avsnitt kommer tidigare forskning om förskollärares förhållningssätt till digitala verktyg samt olika typer av pedagogiska applikationers inverkan på barns utveckling och lärande att presenteras.

Tidigare forskning

Detta avsnitt redogör för studien relevant forskning som på olika sätt berör digitala verktyg. Artiklarna som presenteras söktes fram via databasen ERIC där kriteriet *peer reviewed* samt dessa begrepp varierades i olika kombinationer "ipad" "ICT" "preschool" "preschool teacher" "applications" "app" "tablet" "touchscreen" "early childhood education". Tidigare forskning söktes även fram via det som upplevdes relevant i de sökta artiklarnas referenslistor. Även litteratur som förekommit som kurslitteratur i förskolläraryrket finns representerat under denna rubrik. Forskningen i detta avsnitt är uppdelad i tre rubriker som berör förskollärares förhållningssätt till digitala verktyg, pedagogiska applikationer samt pedagogiska applikationer i förskolan.

Förskollärares förhållningssätt till digitala verktyg

Hur förskollärare integrerar digitala verktyg i sin undervisning var något som Blackwell (2013) fokuserade i sin studie. Som utgångspunkt för studien diskuteras hur tidigare forskning visat att digitala verktyg kan transformera den nuvarande utbildningsmiljön och stötta ett barncentrerat lärande. För att stötta ett barncentrerat lärande behöver lärarens praktik utgå från barns aktivitet, intressen och erfarenheter. Centralt i Blackwells (2013) studie var hur institutionen, personliga filosofier samt de tekniska karaktärsdragen påverkade hur datorplattan integrerades. Resultatet visade att de tekniska karaktärsdragen av datorplattan upplevdes som fördelaktiga mot andra digitala verktyg både utifrån sin mobilitet, sin anpassning till yngre barns motorik samt hur engagerade och motiverade barnen blev av verktyget. Förskollärarna beskrev dock en viss svårighet att hitta bra pedagogiska applikationer. Resultatet visade också att institutionen skapade vissa barriärer för att förskollärarna skulle kunna integrera och använda datorplattan effektivt. Detta uttrycktes genom att förskollärarna upplevde sig osäkra på grund av brist på stöd och träning. Något som även påverkade hur effektivt datorplattan integrerades var personliga föreställningar kring om datorplattan verkligen hör hemma i förskolan samt

om förskollärarna försökte integrera datorplattan i en mer traditionell undervisning som då inte stöttade ett barncentrerat lärande. Slutligen visade Blackwells (2013) studie att det barncentrerade lärandet inte främjas av enbart den digitala teknikens karaktärsdrag, utan att lärarens tankar om undervisning behöver gå i linje med en sådan praktik innan integreringen sker.

I en annan studie har liknande resultat framkommit. I Masoumis (2015) studie undersöktes också hur olika digitala verktyg integreras i förskolan, genom både observationer i förskolan samt i intervjuer med förskollärare. Resultatet visade både förskollärares positiva inställning till användandet av digitala verktyg men även en annan riktning som har likheter med Blackwells (2013) resultat. Exempelvis uttryckte vissa förskollärare i Masoumis (2015) studie en okunskap och osäkerhet kring att använda digitala verktyg, dessutom synliggjordes föreställningar om digitala verktyg som direkt olämpliga i förskolans verksamhet.

Även i Kjällanders (2016) studie kunde förskollärares okunskap och osäkerhet synliggöras. Förskollärarna gav exempelvis uttryck för att de inte upplevde sig ha någon vetenskaplig grund att luta sig mot när det kommer till användandet av digitala verktyg. Detta gjorde att de hade svårt att försvara användandet gentemot ifrågasättande vårdnadshavare samt att de kände sig osäkra i hur det skulle förhålla sig till och integrera verktyget i förskolans verksamhet. Förskollärarna i studien efterfrågade både forskning som de kunde använda i sin argumentation med vårdnadshavare samt någon form av vägledning eller guide med fokus på de didaktiska frågorna vad, varför, hur (Kjällander, 2016).

Förskollärares inställning till användandet av digitala verktyg inom förskolan är något som blir synligt i Lindahl och Folkessons (2012) studie. Studien fokuserade förskollärestudenters positiva och negativa inställningar till att använda digital teknik i förskolans undervisning. Den grupp som såg positivt på användandet av digital teknik, menade att det är ett bra sätt att förbereda barn för att delta i samhället och att kunna kommunicera. De menade också att användandet kan bekräfta barnet som kompetent vilket i sin tur skulle leda till en högre social status gentemot läraren. Slutligen menade de positivt inställda studenterna också att det stimulerar barnet till att bli självständigt och att barnet kan utforska på ett meningsfullt och på ett roande sätt samt att den digitala tekniken motiverar barnen att under längre stunder koncentrera sig.

Den grupp förskollärestudenter som var negativt inställda till användandet av digitala verktyg i förskolan menade däremot att de ville skydda barnen från att bli spelberoende, att barnen ständigt behöver hjälp på grund av deras svaga läsförmåga, samt att barnen inte använder tekniken utifrån lärarens syfte utan medvetet gör fel, vilket de menade stimulerar till olydnad. Lindahl och Folkesson (2012) pekade på att förskollärares inställning till de digitala verktygen inverkar på den praktik de utövar. De menar att en positiv inställning till digitala verktyg kan främja en praktik där ett gemensamt utforskande står i fokus vilket i sin tur har en god inverkan på barns lärande (Lindahl & Folkesson, 2012).

Det gemensamma utforskanget stod även i centrum i Walldén Hillströms (2014) studie. Där förskolans personal hade inställningen att datorplattan skulle främja barns samspel och stimulera till samarbete. Detta synliggjordes genom att de försökte organisera så att flera barn kunde utforska datorplattan tillsammans och helst också tillsammans med en vuxen. Även resultatet i Kjällanders (2016) studie visade att förskollärarna i sin undervisning, värdesatte det sociala samspelet mellan barn framför samspelet mellan ett barn och datorplattan i sin didaktiska design av aktiviteter. Förskollärarna i Kjällanders (2016) studie valde att projicera skärmens bild, då datorplattans skärmstorlek ofta ansågs för liten för att främja samspel. Förskollärarna menade att projiceringen i sig stimulerade till aktiviteter där många barn kunde delta, att aktiviteterna kring datorplattan varade längre och att barnen ofta rörde sig i samband med spelandet.

Pedagogiska applikationer

I Goodwin och Highfields (2012) studie analyserades tio av de populäraste applikationerna som i appstore låg under kategorin "pedagogiska" applikationer. Innehållet i applikationerna klassificerades utifrån sin pedagogiska design. Analysen visade att ämnesområdena literacy och vetenskap hade störst representation bland applikationerna, medan applikationer med innehåll inom kreativt skapande var underrepresenterade. Av applikationerna som analyserades hade 75 % strikta ramar med tydliga instruktioner vilket Goodwin och Highfield beskriver både kan ha att göra med att applikationssutvecklarna kan ha en behavioristisk syn på lärande men också att sådana typer av applikationer kan vara lättare att utveckla. Resultatet visade även att det fanns en märkbar saknad av konstruktiva och manipulerbara applikationer som låg under den pedagogiska kategorin. Dessa applikationer tenderade att ligga under andra kategorier i appstore som exempelvis under underhållning. De konstruktiva och manipulerbara dragen hos applikationerna beskrivs av Goodwin och Highfield (2012) som grundläggande för att främja barns kreativitet och kognitiva förmågor då de är öppna och går att experimentera med. Utifrån detta konstaterades att systemet i appstore kan skapa problem för både vårdnadshavare och lärare att hitta applikationer med den höga pedagogiska kvaliteten som de manipulerbara och konstruktiva applikationerna beskrivs ha.

Pedagogiska applikationer i förskolan

Då förskolepersonalen i Walldén Hillströms (2014) studie såg en problematik i att det, bland barnen, ofta utspelade sig konflikter och långa väntetider kring att få spela på datorplattan bytte personalen begreppet surfplatta till lärplatta. Detta tolkades som ett led i att uppmärksamma lärandet i att använda sig av digital teknik (Walldén Hillström, 2014). Med det som utgångspunkt, samt att de ville främja barnens samarbete, valde personalen ut några applikationer som de ansåg främja barns lärande inom språk och matematik. Applikationerna som förskollärarna valde ut, och som barnen hade tillgång till, var tänkta att gagna barnens samspel, språk, kommunikation samt problemlösningsförmåga och kategoriserades som pedagogiska applikationer, både hos applikationsskaparna samt av förskolans personal.

Förskollärarna i Kjällanders (2016) studie fokuserade också på att ladda hem pedagogiska applikationer av god kvalitet, det vill säga applikationer som fokuserade på lärande i linje med läroplanen. Detta gjordes i försök att överbrygga en upplevd mjukvaruklyfta mellan hem och förskola. God kvalitet i relation till applikationsval nämns även i Neumann och Neumanns (2017) studie. Studien, som bygger på en granskning av tidigare forskning, visade att digitala verktyg kan främja barns läs- och skrivförmåga och stimulera till ett utforskande av kommunikation genom användandet av symboler. Utifrån de studier som författarna granskade framkom det också att förskollärare behöver effektiva strategier och råd för att hitta och välja ut applikationer av hög kvalitet, då applikationernas utformning har inverkan på hur barn ges möjlighet eller begränsas i att utforska och utveckla sin läs- och skrivförmåga (Neumann & Neumann, 2017).

I en undersökning som fokuserade på matematiska applikationers pedagogiska design, kunde Palmér (2015) visa att förskolans personal påverkades i sitt sätt att samspela med barnen, beroende på hur applikationerna var uppbyggda. Det var alltså applikationen som styrde förskollärarnas sätt att vara, inte vilket barn de hade bredvid sig. Palmér (2015) delade i sin studie upp de olika applikationerna i olika grupper beroende på vad de hade för inramning, vilket innebar att applikationen hade tydliga eller otydliga ramar för vad som kunde göras, och stark eller svag klassificering, som innebär hur tydligt eller otydligt olika aktiviteter och ämnen kunde urskiljas från varandra. Resultatet i studien kunde visa på att applikationer med svag inramning, där innehållet inte var styrande utan tillät eget utforskande, hade en positiv inverkan på samspelet kring applikationen. Både barn och vuxna kunde kring dessa applikationer föra konversationer som tolkas, ömsesidiga. I de applikationer där inramningen var stark minskade barnens delaktighet i samspelet och läraren började istället instruera barnet. Palmér (2015) menade att detta kan vara kopplat till att innehållet i applikationer med stark inramning ofta fokuserar på rätt och fel lösning och att de inte ger någon tid till reflektion utan snabbt går vidare till nästa steg. Palmér (2015) påpekade att dessa typer av applikationer var lätta att hitta till skillnad mot de med svag inramning som var svåra att få tag i. I de samtal som var både ömsesidiga och dessutom tenderade att handla mer om matematik visade det sig att klassifikationen var stark (Palmér, 2015).

Att applikationer med svag inramning bidrar till eget utforskande och socialt samspel var en utgångspunkt för Carell Moore och Keys Adair (2015) när de undersökte förskolebarns och förskollärarstudenters sociala interaktioner kring datorplattan. Deras fokus låg på att de applikationerna som användes skulle vara öppna och stimulera ett upptäcktsbaserat lärande. Båda grupperna visade liknande typer av samspel där de verbalt uttryckte tankar, nyfikenhet och ny kunskap samt visade olika emotionella känslouttryckningar. De visade också en uthållighet i sitt utforskande när de fick använda de digitala verktygen i grupp samt en uppmärksamhet för sin omgivnings intresse. Genom detta kunde Carell Moore och Keys Adairs (2015) studie visa att digitala verktyg kan användas för stötta ett lärande där kunskap konstrueras socialt. För att kunna hitta applikationer som stimulerar till socialt samspel visade studien att förskollärare bör inta ett sociokulturellt eller ett socialkonstruktivistiskt perspektiv och leta efter applikationer som går att experimentera med och som är öppna. Detta stimulerar till ett socialt engagemang och ett

upptäcktsbaserat lärande där barn på ett lekfullt sätt kan utforska digitala verktyg och därmed utveckla sin digitala kompetens i ett socialt sammanhang (Carell Moore & Keys Adair, 2015).

En annan studie som har undersökt barns interaktion med applikationer, med fokus på hur deras innehåll och design påverkar barns lärande, genomfördes av Falloon (2013). I studien fick förskolläraren kritiskt granska applikationerna som barnen använde utifrån olika kriterier såsom; hur väl applikationen kunde stötta förskollärarens lärandemål, vilket betyg applikationen hade fått, applikationens kostnad samt utifrån återkoppling från barnen som använt applikationen. Falloons (2013) resultat visade att de applikationer där designen och innehållet främjade ett lärande hade element som liknade traditionell undervisning. Barnen fick i dessa applikationer tydlig guidning genom beskrivningar av vad de förväntades göra och återkoppling på om handlingarna de utförde var korrekta, speciellt bra fungerade de applikationerna som hade text-till-tal. Applikationer som upplevdes begränsa barnens lärande var många av de gratisversionerna där barnen fastnade på reklam och weblänkar. Ett intressant resultat från Falloons (2013) studie är att en av de applikationerna som upplevdes som mest omtyckt och populär bland barnen inte gav tydliga instruktioner, utan hade en experimentell design. Denna applikations gensvar ledde, enligt Falloon (2013), till att barnen ”gjorde fel” och försökte ”spelifiera” applikationen. Lärandemålet som läraren satt upp för applikationen handlade bland annat om att utveckla läs- och skrivförmåga. Nästan inga barn använde applikationen utifrån de lärandemål som läraren avsett men de beskrivs ändå ha roligt och ägna mycket tid åt den. Studien visade att även om applikationerna var mycket väl granskade av förskolläraren så stöttade de inte alltid det förutbestämde lärandemålet. Sammanfattningsvis visade Falloons (2013) studie att applikationernas innehåll och design bör granskas noggrant för att kunna främja produktivt lärande.

Sammanfattning av tidigare forskning

Den tidigare forskningen visar att förskollärare både kan ha en positiv och negativ inställning till användandet av digitala verktyg i förskolan (Blackwell, 2013; Lindahl & Folkesson 2012; Masoumi, 2015;). Denna inställning kan påverka hur effektivt digitala verktyg integreras i undervisning (Blackwell, 2013) samt vilken praktik som produceras vilket skapar olika förutsättningar för barns lärande (Lindahl & Folkesson, 2013).

I forskningen framkommer även ett tydligt mönster där digitala verktyg främst används i sociala sammanhang samt vikten av att välja pedagogiska applikationer som stimulerar till detta (Carell Moore & Keys Adair, 2015; Kjällander, 2016; Palmér 2015; Walldén Hillström 2014). Det kan dock upplevas svårt att hitta pedagogiska applikationer av god kvalitet (Blackwell, 2013, Falloon, 2014, Palmér) vilket skulle kunna vara en påföljd av hur dessa benämns av sidor som appstore (Goodwin & Highfield, 2012). Då de pedagogiska applikationerna som används i undervisning skapar olika förutsättningar för barns lärande och utveckling genom sin utformning och innehåll beskriver Falloon (2013) vikten av att granska dessa noggrant.

Enligt Neumann och Neumann (2017) behöver förskollärare effektiva strategier för att välja ut pedagogiska applikationer av god kvalitet men vilken utformning som gör att en

applikation har hög pedagogisk kvalitet, skiljer sig något i forskningen som presenterats. En syn är att de manipulerbara, experimentella, öppna applikationer har positiv inverkan på barns lärande och stimulerar till sociala samspel (Carell Moore & Keys Adair, 2015; Palmér, 2015). I kontrast till detta framhåller Falloon (2013) att dessa kan begränsa barns lärande och att de pedagogiska applikationer som bäst främjar lärande har en tydlig utformning, med inslag av traditionell undervisning som ger respons på vad som är rätt och fel. Enligt Palmér (2015) kan en sådan utformning leda till att begränsa barns möjlighet till delaktighet. Därmed visar forskningen två skilda riktningar kring vilka pedagogiska applikationer som bäst stimulerar lärande för barn i förskolan.

Sammanfattningsvis kan den tidigare forskningen visa på de olika syner som finns kring digitala verktyg i förskolan och hur dessa kan påverka vilka pedagogiska applikationer som väljs ut, vilket blir relevant för studien då den syftar till att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor.

Förskolans läroplan

Läroplanen för förskolan är ett styrdokument som anger mål och riktlinjer för verksamheten, den tydliggör även att förskolläraren har ett särskilt ansvar för att verksamheten bedrivs utifrån dessa (Skolverket, 2016b). Då denna studies syfte är att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer samt hur dessa resonemang stämmer överens med uppdragen ur förskolans läroplan, blir det relevant med en övergripande genomgång av de uppdrag som beskrivs där. Med utgångspunkt i läroplanens två huvudrubriker, *förskolans värdegrund och uppdrag* samt *mål och riktlinjer*, kommer innehållet i förskolans läroplan nedan att beskrivas i stora drag.

Förskolans värdegrund och uppdrag

Förskolans läroplan (Skolverket, 2016b) inleds genom att beskriva vilka värderingar som ska förmedlas i den pedagogiska verksamheten, där stor vikt ligger på att arbeta för allas lika värde och respekt för natur och miljö. Läroplanen vilar på en demokratisk grund och betonar därför vikten av att förskollärare ska arbeta aktivt för jämställdhet samt motverka alla typer av diskriminering för att bevara de demokratiska värderingar som det svenska samhället idag vilar på. Skolverket (2016b) beskriver förskolan som en social mötesplats och hela läroplanen genomsyras av att verksamheten ska ge barn möjlighet att utveckla sin sociala kompetens i samspel med andra. Det framgår också tydligt att förskolan aktivt ska använda leken som verktyg för lärande och socialisering, att samarbete och kommunikation är komponenter som ska präglade arbetet.

”Verksamheten ska utgå från barnens erfarenhetsvärld, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskaper. Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iakttä, samtala och reflektera” (Skolverket, 2016b s.6-7).

Vidare framgår det i läroplanen (Skolverket, 2016b) att omsorg, lärande och utveckling ska bilda en helhet och att barnens intressen, behov och erfarenheter ska ligga till grund för hur verksamheten planeras och bedrivs.

Mål och riktlinjer

Under denna rubrik i läroplanen beskriver Skolverket (2016b) inriktning för verksamheten samt riktlinjer som förskollärare ska förhålla sig till för att nå verksamhetens mål. Det framgår tydligt att verksamheten ska väcka barns nyfikenhet och stimulera till en lust att lära. Målen som lyfts fram anger strävansmål vilket innebär att barn inte har några mål som de ska uppnå inom utbildningen. Avsnittet *mål och riktlinjer* är uppdelat i sju underrubriker där fyra av dessa upplevs relevanta för studien och kommer att beskrivas nedan.

Under rubriken *Normer och värden* beskrivs förskolans aktiva arbete för att barnen ska omfamna och förstå de demokratiska värderingar som samhället vilar på. Avsnittet beskriver förskolans roll i att främja förståelse för allas lika värde oavsett bakgrund så som, trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet, kön eller funktionsnedsättning. Det handlar också om solidaritet och att kunna leva sig in i andras situation.

I målen rörande *Utveckling och lärande* beskrivs att förskolan ska stimulera till livslång lust att lära inom flera områden såsom till exempel; skapande, teknik, naturvetenskap, rörelse och musik men det ligger ett särskilt stort fokus kring språk och matematik (Skolverket, 2016b).

Att utgå från barns intressen och behov syns genomgående i hela läroplanen (Skolverket, 2016b) men fokuseras extra under rubriken som handlar om *barns inflytande*. Uppdraget är att fostra demokratiska samhällsmedborgare som i förskolan ska få träna på att aktivt delta i att fatta beslut, samarbeta och påverka sin egen situation. Förskolläraren har här ett extra ansvar över att barnen ges ett reellt inflytande över arbetssätt och innehåll inom verksamheten (Skolverket, 2016b).

Förskolepersonalen ska även arbeta för ett nära samarbete mellan *förskola och hem*, för att kunna ge varje barn rika möjligheter att utvecklas och lära. Förskolan ska fortgående föra dialog om barnets lärande och syftar också till att ge föräldrarna insyn i och inflytande över verksamheten (Skolverket, 2016b).

Teoretiskt ramverk

Då studien undersöker hur förskollärares resonemang, kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor, stämmer överens med de uppdrag som uttrycks i förskolans läroplan, valdes läroplansteori som teoretiskt ramverk. Läroplansteori valdes både för att kunna undersöka hur förskollärare förhåller sig till samt ser på förskolans läroplan genom begreppen *existentialistisk* samt *systematisk syn*, men också då begreppet *dold läroplan* används för att tydliggöra resonemang som förskollärarna för, som inte går att koppla till det som står i den faktiska läroplanen. Inledningsvis presenteras läroplansteori kortfattat och därefter beskrivs de begrepp som används för analys av det insamlade materialet i studien.

Läroplansteori

En av läroplansteorins viktigaste frågor beskrivs av Wahlström (2016) vara "vad räknas som kunskap?". Detta motiveras genom att en läroplans innehåll speglar vilken kunskap som samhället erkänner som viktig utifrån en historisk och politisk kontext. Dessa kontexter har således influerat läroplanen genom olika teorier och kunskapstraditioner som av samhället har erkänts som betydelsefulla för utbildning genom tiderna.

Läroplanen för förskolan ger därmed en riktning om vilken kunskap som är viktig att förmedla via utbildningen, dock presenteras Englunds (2005, refererad i Wahlström, 2016) politiska perspektiv inom läroplansteori, där utbildningspolitiska dokument, som förskolans läroplan, ses som rörliga då deras innehåll är en kompromiss mellan olika ideologier och krafter som styr samhället, vilket därmed gör dem öppna för tolkning. Detta tolkningsutrymme beskrivs leda till att kunskapsinnehållet i läroplanen uttrycks på ett varierande sätt. Detta behöver förskollärare förhålla sig till och därför göra medvetna didaktiska val när det kommer till innehållsfrågan i undervisning.

Wahlström (2016) diskuterar att det finns olika sätt att förhålla sig till och se på läroplaner vilket leder till olika didaktiska konsekvenser. Författaren beskriver Nulls (2011, refererad i Wahlström, 2016) fem filosofiska perspektiv på läroplaner, där tre av dessa kommer att beskrivas nedan då de på olika sätt fungerar som tolkningsverktyg för analys av resultatet i denna studie.

Wahlström (2016) beskriver att en *systematisk syn* innebär att kunskapen som barn lär sig liknar en produkt och utbildningen fungerar som en fabrik som på ett effektivt sätt ska producera denna produkt med så hög kvalitet som möjligt. Utbildningen ska följa en normativ global standard och fokus ligger här på didaktikens *vad*-fråga. Författaren beskriver en viss problematik kring att denna syn kan drivas för långt och då tappa fokus på att undervisningen bedrivs i olika sammanhang med olika människor. Wahlström (2016) menar att hänsyn behöver tas till att både lärare och elever motiveras till ett lustfyllt lärande, vilket beskrivs som avgörande för god utbildning.

Den *existentialistiska synen* beskrivs av Wahlström (2016) som den systematiska synens motpol. Synen har barnet helt i fokus genom att målet för utbildningen beskrivs vara att barnet ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sin egen potential och utifrån sina egna intressen. Samspel och samverkan mellan barnen framhålls som viktigt för lärandet. Läraren fungerar i denna syn som en vägledare som ska bidra med miljöer som stimulerar och främjar lärande samt anpassa undervisningen efter barnets intressen. Grundläggande för synen är en tro på att barn lär sig bäst när de själva får välja det som upplevs intressant. Perspektivet beskrivs som typiskt för förskolan och fokuserar didaktikens *vem*-fråga. Wahlström (2016) beskriver även en risk med denna syn, att barnen kan gå miste om vissa delar av läroplanens kunskaps- samt ämnesinnehåll när deras intressen alltid ses som överordnade.

Den tredje riktningen som presenteras är den *radikala synen*, vilken beskrivs fokusera läroplanernas politiska aspekt och att dessa inte kan ses som neutrala dokument då de alltid finns en ideologi som ligger bakom utformning och innehåll. Synen fokuserar *vem* och *varför*-frågan utifrån ett kritiskt perspektiv. Detta perspektiv lägger vikt på

medborgaruppdraget och fokuserar samhället i stort snarare än det enskilda barnet. Kritiken mot detta perspektiv handlar om just att det fokuserar det större perspektiv och förflyttar sig därmed bort från utbildningens praktik. Denna syn blir för studien betydelsefull att lyfta fram då begreppet *den dolda läroplanen* diskuteras. Detta begrepp beskriver de handlingar som förmedlas medvetet eller omedvetet via utbildningens kontext men som inte har något stöd i policy- eller styrdokument (Wahlström, 2016).

Broady (2007) beskriver att begreppet *den dolda läroplanen* myntades under 1960-talet i USA och fick spridning till i Europa under 1970-talet. Det härstammar från det amerikanska begreppet *the hidden curriculum* som under 1970-talet gjordes allmänt känt av Philip Jackson genom hans studier av vad som skedde i amerikanska klassrum under 1960-talet. Begreppet används som ett redskap för att studera hur fostran rent konkret går till i klassrum där det finns både en avsiktlig och oavsiktlig typ av *dold läroplan* (Broady, 2007). Den avsiktliga kan exempelvis beskrivas som när läraren lägger fokus på att få barnen att vänta på sin tur eller att barnen måste be om lov för att få använda datorplattan. Den oavsiktliga berör det som läraren förmedlar trots att läraren har en annan agenda, det vill säga exempelvis om läraren laddar hem en pedagogisk applikation med syfte att stimulera till matematiskt lärande och applikationen samtidigt förmedlar stereotypa bilder av kön. I detta examensarbete kommer begreppet att användas för att synliggöra de resonemang förskollärare för som inte har någon förankring eller något stöd i den faktiska läroplanen.

Metod

I detta avsnitt presenteras studiens metod utifrån dessa fem huvudrubriker; val av metod, urval, genomförande av intervjuer, bearbetning av empirisk data samt studiens tillförlitlighet.

Val av metod

Som metod för studien valdes intervju. Enligt Bryman (2011) kan intervjuer bidra till en förståelse för intervjupersonens livsvärld. Även Löfgren (2014) lyfter fram intervju som en bra metod för att synliggöra förskollärares berättelser. Löfgren (2014) diskuterar att intervjuer kan bidra till ett tillägnande av förskollärarnas didaktiska kunskaper samt erfarenheter, vilket blir särskilt relevant för studien, då detta går i linje med examensarbetets ämnesområde didaktik.

För att kunna besvara studiens frågeställning beskriver Bryman (2011) att det är viktigt att formulera intervjufrågor där det går att urskilja ett tydligt undersökningsfokus. Dessa frågor kan hålla riktningen på intervjun (Löfgren, 2014) och beskrivs med begreppet intervjuguide.

Utformning av intervjuguide

Intervjuguidens utformning grundade sig i en brist på erfarenhet kring intervju som metod. Därför formulerades öppna frågeställningar att förhålla sig till för att inte glömma bort för studien, relevanta frågor. Frågorna i intervjuguiden användes som riktlinjer och under intervjuerna tillämpades stor flexibilitet kring följderna av frågorna samt hur dessa formulerades. För att få fylligare svar ställdes även följdfrågor kring de teman som uppkom i förskollärarnas resonemang.

Som nämnts tidigare konstaterar Löfgren (2014) att en intervjuguide är bra för att hålla riktningen på intervjun, av den anledningen spenderades mycket tid på att göra en bra intervjuguide som skulle kunna vara lätt att använda och vara tydligt kopplat till syftet för studien. Intervjuguiden (se bilaga 1) utformades med en inledande bakgrundsdel med några frågor som syftade till att synliggöra förskollärarnas olika bakgrunder. Bryman (2011) beskriver att detta är betydelsefullt för att kunna sätta in förskollärarnas resonemang i en kontext.

Efter ett etiskt avvägande bestämdes det att intervjuguiden inte skulle innehålla för många frågor gällande förskollärarnas bakgrund. Detta för att så långt som möjligt säkerställa att deras identiteter inte på något sätt blir synliga i det slutgiltiga arbetet (Vetenskapsrådet, 2017). Öppna frågor beskrivs av Löfgren (2014) kunna ge fylliga och utvecklande svar, därför utformades den andra delen av intervjuguiden med frågor som främst var öppna just för att få djupa och utvecklande resonemang kring studiens område.

De inledande intervjufrågorna i den andra delen riktades så att förskollärarna i stort skulle ges möjlighet att resonera kring hur de väljer ut pedagogiska applikationer. Resterande frågor riktade sig mot att undersöka läroplanens funktion i dessa val. Rubriker från läroplanen som ett särskilt fokus riktades mot i utformning av intervjufrågor var, *Normer och värden, Utveckling och lärande* samt *Barns inflytande* (Skolverket, 2016b).

Innan intervjuerna tog plats genomfördes en pilotintervju vilket resulterade i justering av vissa frågeställningar som upplevdes för vetenskapligt uttryckta. Precis som Bryman (2011) och Löfgren (2014) diskuterar så fungerade pilotintervjun bra för att få syn på områden som behövde utvecklas för att få ett bättre underlag att utgå från inför intervjuerna.

Insamling av data

Insamlandet av data från intervjuerna gjordes genom ljudinspelning via mobiltelefon. Löfgren (2014) menar att ljudinspelning är att föredra för att helt kunna fokusera på det som sägs i intervjun. Alla intervjuer genomfördes med två personer. Michaela ansvarade för att intervjua förskollärarna och Linnea ansvarade för att ta anteckningar på en bärbar dator om intervjuens innehåll i stort. Detta gjordes dels för att beskriva miljön där intervjun hölls och dels för att i slutet av intervjun återkomma till tydliga teman som förskollärarna resonerat kring men som inte fått någon uppföljning. Detta gjordes för att ytterligare få en bredare bild av förskollärarens perspektiv. Förskollärarna informerades om hur insamlandet av data skulle gå till både via mail innan intervjun ägde rum, samt muntligt innan intervjun startade, vilket samtliga gav sitt samtycke till.

Urval

I denna studie har urvalet av respondenter varit målstyrt (Bryman, 2011) alltså riktats mot att undersöka just förskollärare och deras perspektiv. Urvalet har varit målstyrt på grund av att förskollärare har ansvar att se till att verksamheten bedrivs på ett sätt som främjar alla barns möjlighet till lärande och utveckling, ansvaret inbegriper då också val av pedagogiskt material (Skolverket, 2016b). Inledningsvis kontaktades tolv arbetslagsledare, alla förskollärare från olika förskolor, via mail. Mailet innehöll relevant information om studien (se bilaga 2), det vill säga information om studiens metod, syfte samt etiska aspekter som att inga obehöriga kommer att ta del av insamlat material samt att namn kommer att fingeras i det slutgiltiga arbetet. Mailet avslutades med en förfrågan om deltagande. Efter det första utskicket visade det sig att intresset för att delta var lågt. Av den anledningen kontaktades en förskolechef muntligt i ett led att skapa ett förtroende hos de förskollärare som var intressanta att komma i kontakt med (Löfgren, 2014). I samtalet med förskolechefen gavs samma information som skickats ut till de tolv andra förskollärarna. Detta försök resulterade i att förskolechefen ordnade sju potentiella intervjuer.

De totalt åtta förskollärare som visade sitt intresse för att delta i studien fick några dagar innan respektive intervju ta del av ett samtyckesbrev (se bilaga 3). Detta gjordes för att de i lugn och ro skulle kunna läsa igenom informationen och ta ställning till om de ville lämna sitt samtycke till att delta. Samtyckesbrevet formulerades i linje med vetenskapsrådets (2017) riktlinjer för god forskningssed. I brevet informerades förskollärarna återigen om studiens syfte och hur materialet skulle samlas in. De informerades även om hur det insamlade materialet skulle förvaras, att de enligt *Personuppgiftslagen* (PUL, SFS 1998:204, 26§) hade rätt att kräva ut sin intervju som ett registerutdrag, att materialet skulle behandlas så att uppgiftslämnaren inte skulle kunna

spåras samt att deltagandet var frivilligt och kunde avbrytas när som helst. Samtliga förskollärare som visat sitt intresse, valde efter informationen, att delta.

Förskollärarna som deltog i denna studie arbetade på olika avdelningar vid fyra olika förskolor i en kommun i Mellansverige och de tog sin förskollärexamen mellan åren 1986-2016. Av etiska skäl kommer inte närmare information om de enskilda förskollärarnas arbetsplatser, årtal för utbildning samt vilket kön de identifierar sig som att presenteras i detta examensarbete. Det är ett ställningstagande som tagits med tanke på löftet om att de uppgifter som lämnats under intervjutillfällena inte ska kunna spåras till enskilda individer (Vetenskapsrådet, 2017), vilket ses som extra viktigt då några av förskollärarna arbetade på samma förskola.

Nedan följer en tabell över de förskollärare som intervjuats inom denna studie, syftet är att illustrera undersökningsgruppen (Stukát, 2011). Tabellen innehåller fingerade namn, och antal datorplattor på avdelningen där förskolläraren arbetade samt om de upplevde att de fått relevant utbildning för att använda datorplatta inom förskolan.

Tabell över urvalet

Förskollärare	Antal datorplattor på avdelningen	Upplevelse av att ha fått relevant utbildning för att använda datorplatta
Freddie	3	Nej
Gaby	3	Ganska, men mest för dator
Michell	4	Nej
Alexis	4	Nej
Wendel	4	Ja, har valt att gå på kurser
Billie	4	Nej
Ellis	4	Nej
Kelly	4	Inte för datorplatta men för dator

Genomförande av intervjuer

De 30 minuter långa intervjuerna bokades utifrån förskollärarnas scheman och genomfördes på respektive förskola, i ett rum avskilt från kollegor och barn. Wehner Godée (2010) påpekar att detta är viktigt för att inte spela in för många olika ljud, så att intervjupersonens tal blir så bra som möjligt på ljudinspelningen. Inledningsvis gick

intervjuledaren igenom samtyckesbrevet (se bilaga 3) och förklarade att syftet med ljudinspelningen var att kunna återge vad som sagts under intervjuerna och att med anteckningarna kunna följa upp de resonemang som förts under samtalen. Detta gav samtliga förskollärare samtycke till genom att skriva sin namnteckning på avsedd plats i samtyckesbrevet (Vetenskapsrådet, 2017). När förskolläraren givit sitt samtycke testades ljudupptagningen och datorn som anteckningarna gjordes på startades. Mobiltelefonen, som ljudinspelningen gjordes på, placerades mellan intervjuledaren och förskolläraren för att ljudupptagningen skulle bli av så hög kvalitet som möjligt (Wehner Godée, 2010).

Därefter informerades förskollärarna om att frågorna i intervjun syftade till de applikationer som väljs ut av förskolläraren som ett pedagogiskt material och är tillgängligt för barnen, att det inte finns några rätt eller fel svar samt att förskolläraren gärna får be intervjuledaren att förtydliga en fråga om den upplevdes svår. Förskollärarna informerades även om att intervjuledaren kunde komma att be om förtydliganden av begrepp eller undertoner, i syfte att på djupet förstå och få uttalat vad förskolläraren menar i det resonemang som förs. För att få fylliga svar betonar Löfgren (2014) vikten av att skapa en god samtalston genom att vara lyhörd samt att vara tydlig kring studiens syfte, detta var något som uppmärksammades under samtliga intervjuer. Även den flexibilitet som Bryman (2011) framhåller som betydelsefull beaktades då ordningsföljden på frågorna i intervjuguiden (se bilaga 1) varierades mellan de olika intervjuerna. Frågorna ställdes i den ordning som upplevdes mest lämpad för att fördjupa de spår förskolläraren kommit in på och för att samtalet skulle upplevas så avslappnat som möjligt. Målet var att förskollärarna som intervjuades skulle vara så avspända som möjligt och uppleva att samtalet flöt på utan press på att prestera. Linnea ombads även i slutet av samtliga intervjuer att utifrån anteckningarna inflika med frågor som ytterligare kunde fördjupa de spår förskolläraren under intervjun kommit in på. Detta beskriver (Bryman, 2011) som positivt för att på ett djupare plan kunna synliggöra resonemang vilket i sin tur kan öka materialets tillförlitlighet.

Bearbetning av empirisk data

Samtliga intervjuer som spelades in, sparades som enskilda ljudfiler och renskrevs, på dator, med Brymans (2011) förslag på samtalsanalys som guide. Ljudfilerna delades upp mellan Michaela och Linnea under konverteringen från ljudfil till text. De resonemang som upplevdes relevanta för studien renskrevs ordagrant med symboler som syftade till att beskriva melodin i språket. Detta gjordes för att minska risken för egna tolkningar då ljudfilerna var uppdelade mellan både Linnea och Michaela. De symboler som användes under renskrivningen var; / som angav hack i talet, // kort paus, PAUS när en paus kunde mätas i sekunder, : angav förlängning av ljud och :: en längre förlängning av ljud. Ett understruket ord markerade en betoning och parenteser användes för att göra förklaringar som exempelvis om någonting var ohörbart eller om någon skrattade.

Det renskrivna materialet kategoriserades utifrån teman som kunde urskiljas i det empiriska materialet med utgångspunkt i studiens frågeställning; att belysa hur förskollärarnas väljer ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor. Förskolans läroplan användes under analys både för att se skillnader och likheter (Bryman, 2011) i dessa resonemang men också för att kunna få syn på den dolda läroplanen (Wahlström,

2016). Läroplansteorins begrepp *existentialistisk syn* samt *systematisk syn* (Wahlström, 2016) användes också för att analysera skillnader och likheter i hur förskollärarna förhåller sig till och ser på uppdragen ur förskolans läroplan.

Kategoriseringen resulterade i fem huvudteman där resonemangen både kunde likna varandra eller visa på olikheter. Därefter valdes belysande citat ut som kunde synliggöra de olika spåren inom varje tema. Alla symboler från renskrivningen plockades bort, citaten frigjordes även från stakningar, dialektala uttryck och ord som tillhör talspråket (Bryman, 2011). Detta gjordes för att citaten som presenteras i resultatet inte ska kunna kopplas till enskilda individer (Vetenskapsrådet, 2017).

Studiens tillförlitlighet

Både Stukát (2011) och Bryman (2011) understryker vikten av att noga överväga val av metod så att den kan besvara studiens syfte, vilket därmed innebär att studiens tillförlitlighet ökar. Innan arbetet med denna studie startade, övervägdes enkät som metod för att undersöka förskollärares resonemang kring applikationer, detta med tanke på att enkäter kan ge många svar och en bred bild av ett område (Bryman, 2011). Det konstaterades dock under första handledningsträffen att det skulle vara lämpligare att använda intervjuer vid insamling av data då syftet med studien var att undersöka förskollärares resonemang. Under intervjuer är det lättare att anpassa följdfrågor och därmed få fördjupad kunskap om de resonemang som förs (Löfgren, 2014) vilket kan stärka studiens tillförlitlighet (Bryman, 2011). En annan fördel med intervjuer är möjligheten att kunna förtydliga frågor eftersom risken för att frågorna feltolkas då minskar (Stukát, 2011). Användandet av anteckningar i kombination med intervju var även ytterligare ett val som togs utifrån aspekten, att kunna ställa relevanta följdfrågor och fördjupa intervjupersonernas resonemang för att få en fylligare bild av det som berättas (Stukát, 2011).

Valet att spela in intervjuerna med ljudupptagning möjliggjorde att kunna återgå och lyssna på intervjuerna flera gånger. Därigenom kunde intervjupersonens resonemang återges så som det uttrycktes under intervjuerna, vilket Bryman (2011) framhåller som positivt för att öka studiens tillförlitlighet. Löfgren (2014) menar att inspelningen också möjliggör ett större fokus under intervjun då intervjuledaren kan fokusera på samtalet, vilket också ger fylligare berättelser. Under flertalet intervjuer så stängdes ljudupptagningen av när intervjuerna avslutats, vilket visade sig vara för tidigt då intervjupersonerna ibland vände och kom tillbaka in i rummet för att berätta någonting mer de kommit på. Detta beskriver Bryman (2011) som ett vanligt misstag som forskare gör och påföljden blev att en del material som kunde varit av intresse för studien förlorades.

Under intervjuerna informerades förskollärarna som deltog om att intervjuledaren kunde komma att be om förtydliganden av begrepp. Detta gjordes dels i ett led att få syn på intervjupersonernas mening med och förståelse av de begrepp de använde, och dels för att minska risken för egna tolkningar under analysen. Löfgren (2014) påpekar att intervjuer ofta kritiserar som forskningsmetod, bland annat för att intervjuledaren kan styra intervjupersonens svar genom hur frågorna ställs, vilket kan göras genom att hålla

med eller genom gester kring vad som är intressant och ointressant. Intervjuledaren blir således en medkonstruktör i samtalet vilket påverkar hur samtalet fortskrider och vinklas (Löfgren, 2014). Den aspekten är något som går att koppla till denna studie, vilket då skulle kunna innebära att de resonemang som förts och tolkats, färgats av intervjuledaren. Stukát (2011) menar att detta är vanligare om intervjuledaren är oerfaren, vilket stämmer överens med förutsättningarna i denna studie.

Då analysen av den data som samlades in gjorts av intervjuledarna kan inte resultatet ses som helt objektiv, då intervjuledarna, som medkonstruktörer, inte kan friskriva sin subjektivitet (Lindgren & Sparrman, 2003; Löfgren, 2014). Detta kan ha färgat analysen och resultatet som presenteras i denna studie, men för att minska den risken har analysen gjorts gemensamt och inte enskilt (Bryman, 2011). Denna studies analys bygger således på subjektiva tolkningar av ett fåtal intervjuer och resultatet bör därför inte ses som en universell sanning (Lindgren & Sparrman, 2003).

Under resultatdelen i detta arbete presenteras utdrag från intervjuerna där har hänsyn tagits till att alla intervjupersoner ska representeras och att både stora och små teman i resonemangen lyfts fram. Detta ställningstagande har gjorts för att ge en rättvis bild av de personer som intervjuats inom studien (Bryman, 2011).

Resultat och analys

Under denna rubrik kommer studiens resultat att presenteras utifrån fem olika rubriker i led att besvara studiens frågeställning; *Hur resonerar förskollärare kring att välja pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor?* Rubrikerna har organiserats utifrån betoningen i förskollärarnas resonemang, där kategorierna med stark betoning presenteras först. I varje kategori finns även en analys utifrån uppdragen i läroplanen eller läroplansteorins begrepp *systematisk syn, existentialistisk syn* samt *dold läroplan*.

Val av pedagogisk applikation sker utifrån tillförlitliga källor

I förskollärarnas resonemang framkom ett tydligt tema som handlade om att de pedagogiska applikationerna som laddas ner till förskolans datorplattor, granskats av någon annan.

I kommunen som studien gjordes fanns det ett system som användes för att ladda hem applikationer. En IT-ansvarig vid varje enhet hade i uppgift att ladda ner pedagogiska applikationer till förskolornas datorplattor. De applikationer som laddats ner utgjorde sedan en appkatalog vilken förskollärarna använde för att välja ut pedagogiska applikationer. Om förskollärarna önskade en pedagogisk applikation som inte fanns i appkatalogen fick de i diskussion med IT-ansvarig motivera varför de ville ha applikationen och vad den skulle användas till. Förskollärarna uttryckte att kommunens system la ansvaret att kritiskt granska innehållet i de pedagogiska applikationerna på den IT-ansvariga.

Kelly - Vi får inte välja själva riktigt sådär. Utan vi har ju en IT-ansvarig som laddar upp, men vi kan ändå ge förslag om vi ser någonstans till exempel om vi hör i media eller förskoletidningen eller någonting, så kan man ändå ge tips och idéer.

Kellys uttalande visar på att hen inte upplevde sig ha ansvar för de pedagogiska applikationer som laddas ner utan att ansvaret ligger på den IT-ansvariga. Alexis diskuterade samma system och beskrev att innehållet i appkatalogen styr de val som görs och menade att detta var positivt då innehållet kontrollerats av någon annan vilket sågs som tidseffektivt.

Alexis – Ja, och det är väl styrd och på ett sätt är det väl bra. Det blir ju enklare för oss också.

Intervjuare – På vilket sätt tänker du att det blir enklare?

Alexis- Ja då finns det ju redan, då har ju någon tänkt till och här är bra appar att använda på förskolan. Någon har gått igenom att det är bra saker. Så på ett sätt är det ju också enkelt, man har inte hur mycket tid som helst, då slipper jag också lägga den tiden.

Här går det att urskilja en tilltro till att innehållet i de pedagogiska applikationerna har kontrollerats av den IT-ansvariga innan de hamnar i appkatalogen, vilket var ett starkt tema i förskollärarnas resonemang. En av de förskollärare som intervjuades var IT-ansvarig och resonerade på följande sätt kring att välja ut applikationer till appkatalogen;

Gaby – Jag tänker ju att UR till exempel, utbildningsradion, har ju mycket, SVT har ju appar, ni vet Bolibompa och åt det hållet. Det som är välkänt, det tror man är kontrollerat, det borde vara det, så tänker jag. Då känns det lite lättare att ladda hem, än att det är någonting helt okänt, någon som har byggt upp en app, då måste man ju kontrollera lite mer. Man förväntar sig att det ska vara okej innehåll i dem på ett annat sätt.

Gaby gav här uttryck för en tilltro till att innehållet i de pedagogiska applikationerna, med ursprung från välkända källor, kontrollerats. Sammantaget fanns det, hos förskollärarna, en tillit till att innehållet i de pedagogiska applikationer som laddas ner, kontrollerats av någon annan och därför är bra. Utifrån dessa resonemang går det att visa att alla pedagogiska applikationer inte granskas kritiskt, vilket medför en risk att innehållet i de pedagogiska applikationerna som används i förskolorna, förmedlar saker som inte överensstämmer med delar av förskolans läroplan (Skolverket, 2016b). Innehållet i appkatalogen skulle därför kunna utgöra en dold läroplan (Wahlström, 2016).

Val av applikation med fokus på lärande

Ett annat tydligt tema som framkom under bearbetningen av datan var förskollärarnas resonemang kring lärande samt didaktikens vad-fråga. Förskollärarna resonerade kring att innehållet i de pedagogiska applikationerna ska vara tydligt samt främja ett lärande och då främst inom språk och matematik.

Freddie beskriver nedan hur förskollärarna specifikt letar efter pedagogiska applikationer som ska stimulera till språkutveckling, vilket var ett genomgående tema i samtliga intervjuer.

Freddie - Vi har ju några barn som har andra språk också, vi försöker hitta appar som kan stimulera deras modersmål och också lyfta det svenska språket.

Förutom det fokus förskollärarna riktade mot språk i val av pedagogisk applikation, urskiljdes även ett stort fokus på matematik och här nedan beskriver Ellis även vikten av att koppla dessa val till läroplanen.

Ellis- Vi jobbar ju jättemycket med läroplanen, det är ju så, vi laddar ner appar efter matematik. Det ska alltid finnas en tanke som man kan koppla till läroplanen.

Att dessa områden fokuserades i förskollärarnas resonemang kan kopplas till att språk och matematik har ett stort utrymme i förskolans läroplan (Skolverket, 2016b).

En annan stark riktning inom detta tema var förskollärarnas resonemang kring att de pedagogiska applikationerna som väljs ut ska stimulera till lärande och inte fokusera lek eller spelande.

Alexis - I appkatalogen finns det även sådana appar som barnen tycker är jätteroliga, med någon nalle som åker på någon väg och man kan lära sig styra på det sättet. Jag kan säga att det att vi såg att många barn var intresserade av och tyckte var roligt men det är ju något de kan och något de gör hemma så att vi har tagit bort dem bara helt enkelt

I - Mm, för att? Eller vill du utveckla?

Alexis - För att vi kände att det inte var någon lärandeapp då gör man någonting som man gör hemma, de tycker att det är roligt att leka, det kan de redan tänker jag och då känner jag att de inte finns någon mening med att man ska använda ipadsen på förskola för att leka på det sättet.

Alexis resonerade kring vikten av att de pedagogiska applikationerna ska stimulera till lärande och att de därför behöver plocka bort applikationer som barnen endast leker med eller har ett innehåll som barnen redan kan. Även Wendel uttryckte att lärandet ska vara i fokus vid användandet av datorplattan genom att benämna den som lärplatta och

poängtera att den inte är till för att spela på utan ska ha ett innehåll som stimulerar till lärande.

Wendel- Att spela spel är ju egentligen inte lärplattan. Vi ville verkligen synliggöra att det är en lärplatta som vi jobbar med. Vi har jobbat med det jättemycket under hela förra året med att säga "vill du lära dig någonting? vad ska du jobba med?" att vi medvetet kan ställa de frågorna istället för att spela på plattan... det kan man göra hemma, så att de (barnen) blir mera medvetna om att vi har spel som man lär sig någonting av.

Elis bekräftade nedan, detta i sitt resonemang genom att tydligt poängtera att applikationerna i förskolan ska stimulera till lärande och utveckling och ha ett tydligt syfte för vad som ska tränas.

Ellis – Det måste finnas en tanke med det de gör i appen, det ska ju vara någon form av lärande och utveckling. Det får inte bara vara något som man sitter bara och gör per automatik utan det ska vara så man får träna sina fingrar, man får träna att säga någonting, det ska vara ett syfte med det som är.

I detta tema kan den systematiska synen (Wahlström, 2016) till viss del synliggöras genom att förskollärarna uttryckte att de begränsar det som barnen kan uppleva som lustfyllt, som exempelvis lek och spel, och istället fokusera på vad barnen ska lära sig. Under bearbetning av data blev det tydligt att förskollärarna uppfattar lek och lärande som motsättningar eller något som ska skiljas från varandra när det kommer till att välja ut och använda pedagogiska applikationer inom förskolans kontext. Detta skulle kunna vara en del i den dolda läroplanen (Wahlström, 2016), då förskolans faktiska läroplan lägger ett stort fokus på att använda leken som en metod för att stimulera till lärande; "Leken är viktig för barns utveckling och lärande. Ett medvetet bruk av leken för att främja varje barns utveckling och lärande ska präglade verksamheten i förskolan." (Skolverket, 2016b s.6).

Val av pedagogisk applikation med fokus på samarbete

Ett annat tema som framkom i förskollärarnas resonemang riktades mot samarbete. Det handlade om att samarbeta kring att hitta pedagogiska applikationer och att välja pedagogiska applikationer som ska stimulera till samarbete och samspel.

Nedan pekade Gaby på samarbetet med barnens vårdnadshavare när det kom till att välja ut pedagogiska applikationer till förskolan.

Gaby – ...Ibland är det ju tips från föräldrar som säger "det här gillar mitt barn" och då kollar vi upp om det verkar vara en okej app och laddar hem den i så fall.

Ett annat spår inom resonemangen om samarbete riktades mot att kunna samarbeta runt de pedagogiska applikationerna, där förskollärarna påpekade att de inte ville att barnen skulle sitta ensamma när de använde datorplattan.

Kelly - Jag tycker att det är viktigt att man inte bara sitter ensam. Man ska sitta helst en pedagog med, men ibland då kan det ju vara ett barn och barn och då de kan de samspele, de kan diskutera och de kan kommunicera med varandra. Att det ska finnas ett lärande däremellan.

Kelly uttryckte ovan en strävan efter att välja pedagogiska applikationer som stimulerar till samspel antingen mellan förskolans personal och ett barn eller mellan två barn. Detta motiverades genom att samspelet kring den pedagogiska applikationen skulle generera i

ett lärande, vilket även bekräftades av Wendel som beskrev vilka pedagogiska appar hen såg som attraktiva.

Wendel – att de inte är färdiga, att det inte finns; så här ska du göra, utan att det kräver lite att du som pedagog tänker till hur du vill använda den, att det är anpassningsbart till projektet. Då kan barnen göra tillsammans, det blir ett helt annat lärande när de pratar med varandra och provar sina hypoteser, hur de ska lösa det.

Wendel berörde i exemplet ovan, pedagogiska applikationer med ett innehåll som går att manipulera, som särskilt användbara när det kommer till att stimulera till samarbete och samspel mellan barnen. Det fanns också förskollärare som menade att det kunde vara skadligt för barns utveckling att sitta ensamma vid en datorplatta, vilket ytterligare stärker att de lägger stor vikt vid att välja pedagogiska applikationer som möjliggör samspel.

Michell - Jag har läst i böcker och pratat med talpedagoger, att spel på både telefoner och lärplattor kan vara direkt skadligt för barn under två år ... Det kan ju vara direkt språkhämmande, så man ska vara noga med vad man börjar med de yngre barnen och att man då sitter tillsammans. Ska man hålla på med skärmar med yngre barn då behöver de ju inte bara ha en skärm utan dom behöver ha en vuxen människa också.

Samspelets betydelse för att stärka lärandet kring användandet av pedagogiska applikationer kunde synliggöras i flera av resonemangen, vilket går i linje med den existentialistiska synen där samspel lyfts fram som viktigt för lärande. Den existentialistiska synen poängterar även förskollärarens roll i att välja ut material som stimulerar till samspel vilket också kan kopplas till förskollärarnas resonemang ovan. Att förskollärarna förhåller sig till förskolans läroplan (Skolverket, 2016b) i dessa resonemang blir tydligt då den betonar vikten av att stimulera till samarbete mellan barnen och även att förskolan ska samarbeta med barnets vårdnadshavare kring barnets utveckling och lärande.

Val av pedagogisk applikation med barnet i fokus

Under denna rubrik återfinns de resonemang där förskollärarna på olika sätt beskrev att de har barnet i fokus när de väljer pedagogisk applikation.

En riktning i detta tema i var förskollärarnas tankar kring att de pedagogiska applikationerna som väljs ut ska utgå från barns intressen. I utdraget nedan kopplas barns intresse samman med det lustfyllda.

Billie - Du behöver ju inte ha en iPad full med appar som ingen har något intresse av heller. Då får man ju hitta någonting som barnen tycker är kul istället.

Även Kelly beskrev detta när frågan ställs om vad som fokuseras i val av pedagogisk applikation.

Kelly - Just att det ska vara lustfyllt och att det ska vara ett varierande känner jag. Jag är mycket för att allt ska vara tillgängligt att det ska vara utifrån barnens egna erfarenheter och intressen

Förskollärarna diskuterade även barns inflytande utifrån att barn indirekt ges inflytande genom att förskollärarna väljer ut applikationer med deras intresse i fokus.

Gabby - Det är mer tolkningar utifrån deras intresseområden och det de är inne i, så indirekt har de inflytande, men inte att vi sitter tillsammans, det har vi inte gjort.

Citatet kan även visa på hur förskollärarna resonerade kring att barnen inte ges något reellt inflytande över vilka pedagogiska applikationer som laddas hem och installeras. Detta beskrevs ha att göra med barnens ålder vilket kan synliggöras i utdragen nedan där förskollärarna svarar på frågan om barnen ges något inflytande över val av pedagogisk applikation.

Freddie- Inte med de allra yngsta, det är ingenting jag upplevt

Och även Ellis svarade liknande på samma fråga

Ellis – Inte våra små, det gör de inte

Resonemangen under denna kategori stämmer överlag överens med förskolans läroplan då förskollärarna menade att de pedagogiska applikationer som väljs ut ska vara lustfyllda för barnen och utgå från deras behov, erfarenheter och intressen (Skolverket, 2016b). Enligt förskollärarna ges barnen indirekt inflytande över val av pedagogisk applikation genom att de i dessa val tar hänsyn till deras intresseområden. Att utgå från barns intressen beskriver Wahlström (2016) som grundläggande för den *existentialistiska synen* där didaktikens vem-fråga fokuseras.

Detta tema kan även visa att förskollärarna resonerade kring att barn inte kan ges något reellt inflytande vid val av pedagogiska applikationer då deras ålder hindras detta. Detta står dock i kontrast till förskolans läroplan. Där beskrivs det uttryckligen att barn ska ges reellt inflytande över både innehåll och arbetssätt och det går inte att se att barns ålder ska begränsa möjligheten till reellt inflytande (Skolverket, 2016b) vilket därmed också kan utgöra en dold läroplan (Wahlström, 2016).

Val av applikation med hänsyn till likabehandling

Under bearbetning av data visade sig ett tema kring att förskollärarna väljer bort pedagogiska applikationer med ett innehåll som kan begränsa eller diskriminera barn.

Att de pedagogiska applikationerna inte ska innehålla stereotypa bilder av kön framkom i flera av intervjuerna. Billie beskrev sin syn på saken så här;

Billie – Men jag skulle ju aldrig ta någonting att det bara är söta flickor i prinsessklänningar och killarna med storsläggan liksom. Det är inte fel om killarna dansar, ja men i prinsessklänning eller tjejerna kör med storsläggan... För det här med normen, det är mycket att så här ska det se ut, så här ska det paketeras. Tjejer ska vara så och killar ska vara så. Alla ska ju ha samma möjlighet att göra.

Resonemanget belyser tankar kring att innehållet i de pedagogiska applikationerna inte ska begränsa barnens handlingsutrymme utifrån stereotypa könsmonster. Även Michell hade liknande tankar när hen beskrev sina tankar om vad som är olämpligt innehåll i pedagogiska applikationer.

Michell – Det är väl något nedvärderande mot kön eller identitet eller ålder. Diskriminering så att säga.

Förskollärarnas resonemang visade att innehållet i de pedagogiska applikationer som väljs ut inte ska begränsa eller diskriminera barnen vilket stämmer väl överens med läroplanens likabehandlingsuppdrag (Skolverket, 2016).

Sammanfattning av resultat och analys

Under resultat och analys presenteras olika kategorier i förskollärarnas resonemang som besvarar studiens syfte; att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor med ett särskilt fokus mot hur dessa resonemang stämmer överens med de olika uppdragen som förskolans läroplan beskriver.

Ett tydligt tema som framkom under resultatet är att förskollärarna i studien väljer pedagogiska applikationer utifrån källor som de upplever som tillförlitliga. Då källorna upplevs som tillförlitliga granskas inte innehållet i de pedagogiska applikationerna noggrant. Detta kan leda till att det kan förekomma en dold läroplan bland de pedagogiska applikationerna som laddas hem till förskolans datorplattor, då vissa applikationer inte granskas utifrån uppdragen i förskolans läroplan.

Ett annat tydligt tema som framkom handlar om att de pedagogiska applikationerna som väljs ut ska främja ett lärande, främst inom språk och matematik. Enligt förskollärarnas resonemang ska de pedagogiska applikationer som väljs ut främja ett lärande och inte stimulera lek. Det kan kopplas till den *systematiska synen* då förskollärarna beskriver att de fokuserar lärandet och begränsar det som barnen kan uppleva som lustfyllt. Då förskolans läroplan betonar att leken ska prägla verksamheten och ska brukas på ett medvetet sätt för att främja barns lärande, stämmer dessa resonemang inte överens med uppdraget ur läroplanen och kan därför utgöra en dold läroplan.

Även förskollärarnas resonemang kring att välja pedagogiska applikationer med utgångspunkt i samarbete stämmer väl överens med de uppdrag som uttrycks i läroplanen. Både då förskollärare beskriver ett samarbete med barnens föräldrar kring val av pedagogiska applikation, men också då de betonar vikten av att de pedagogiska applikationer som väljs ut ska stimulera samarbete och sociala samspel. Detta kopplas samman med den existencialistiska synen där samspel och samarbete betonas som betydelsefullt för lärande.

Det framkom även att förskollärare tar hänsyn till barnen på olika sätt när de väljer ut pedagogiska applikationer. Att förskollärare utgår från barns intresse och därmed ger barn indirekt inflytande när de väljer pedagogisk applikation var ett tydligt tema, vilket kopplas till den existencialistiska synen på läroplaner där barns intresse fokuseras. När det kommer till att ge barn reellt inflytande över dessa val ansågs barns ålder vara ett hinder för fullfölja uppdraget från läroplanen vilket också kan kopplas till en dold läroplan.

Det kunde också synliggöras att förskollärarna i studien väljer bort pedagogiska applikationer som kan ha ett innehåll som begränsar eller diskriminerar barn. Dessa tankar stämmer väl överens med läroplanens likabehandlingsuppdrag.

Diskussion och slutsatser

I detta avsnitt kommer studiens resultat att diskuteras utifrån den tidigare forskning som presenterats, de beskrivna uppdragen i förskolans läroplan samt utifrån läroplansteorins tre begrepp *systematisk syn*, *existentialistisk syn* och *den dolda läroplanen*. Kapitlet är uppdelat i fyra underrubriker och inleds med en diskussion av den valda metoden och följs sedan av en resultatdiskussion, slutsatser och avslutas med förslag på fortsatt forskning.

Metoddiskussion

Till stor del har intervju som metod fungerat bra då intervjun gav möjlighet att få fördjupade svar genom att för stunden kunna ställa individuella följdfrågor (Bryman, 2011; Löfgren, 2014, Stukát, 2011). Dock visade renskrivningen av det inspelade materialet att flera följdfrågor kunnat ställas för att få ytterligare djupare svar kring vissa resonemang. Stukát (2011) menar att det är ett vanligt misstag bland oerfarna intervjuledare vilket stämmer överens med förutsättningarna i denna studie. Bryman (2011) diskuterar även att det är viktigt att inte stänga av ljudinspelningen för tidigt då material kan gå förlorat. Detta inträffade vid flera intervjuer och resulterade i att studien gick miste om spännande resonemang.

Denna studie bygger på en undersökning av förskollärares resonemang och kan därför bara redovisa hur de resonerar och inte hur de faktiskt gör i verkligheten. Löfgren (2014) påpekar att det alltid finns en risk att sanningen förskönas när det gäller datainsamling genom intervjuer eller enkäter, vilket även skulle kunna vara fallet i denna studie.

Under bearbetningen av det empiriska materialet blev det tydligt att studiens frågeställning kunde omformulerats för att täcka ett bredare område. Mycket av det förskollärarna kom in på i sina resonemang sträckte sig utanför frågeställningen och kunde därmed inte presenteras i resultatet. Visst material gick inte heller att presentera som resultat på grund av etiska ställningstaganden som gjordes för att inte möjliggöra en identifikation av enskilda individer (Vetenskapsrådet, 2017). Detta gjordes för att flertalet förskollärare arbetade på samma förskolor, vilket hade kunnat undvikas om urvalet varit bredare och representerat flera förskolor.

Resultatdiskussion

Som utgångspunkt för detta arbete formulerades syftet att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor. Detta gjordes i led att även få syn på hur förskollärares resonemang kring att välja ut digitalt material, såsom pedagogiska applikationer, stämmer överens med de olika uppdrag som uttrycks förskolans läroplan. Inledningsvis motiverades detta genom att beskriva förskollärares ansvar kring att kvalitetssäkra digitalt material samt att egna observationer visat att denna kvalitetssäkring inte alltid görs i enlighet med de uppdrag som uttrycks i förskolans läroplan, då innehåll på datorplattor i förskolan exempelvis visat stereotypa bilder av kön. Dock blir det synligt i resultatet att förskollärare resonerar kring att aktivt välja bort innehåll som inte går i linje med läroplanens likabehandlingsuppdrag (Skolverket, 2016) och att innehållet inte ska begränsa eller diskriminera barnen.

Även om detta synliggör en kritisk granskning av pedagogiska applikationer utifrån ett av läroplanens uppdrag, så visar resultatet också att förskollärare förlitar sig på att applikationer från källor som upplevs pålitliga, granskats av någon annan. I Falloons (2013) studie tydliggörs vikten av att kritiskt granska pedagogiska applikationer då applikationens design och utformning har betydelse för barns utveckling och lärande. Då förskollärarna i denna studie beskriver att de i viss mån inte granskar pedagogiska applikationer från tillförlitliga källor, kan dessa därför ha ett innehåll som påverkar barns utveckling och lärande på ett sätt som inte går i linje med uppdragen i förskolans läroplan (Skolverket, 2016b). Detta kan i sin tur leda till att vissa pedagogiska applikationerna som finns på förskolans datorplattor utgör en *dold läroplan* (Wahlström, 2016). Tidigare forskning visar också att pedagogiska applikationer av god kvalitet kan vara svåra att få tag på (Goodwin & Highfield, 2012; Palmér, 2015) och att förskollärare behöver få guidning i att hitta och välja ut dessa applikationer (Neumann & Neumann, 2017). Detta ställer ytterligare krav på att noga välja ut och granska de applikationer som ska användas i förskolans undervisning.

Utifrån förskollärarnas resonemang, samt utifrån den tidigare forskning som presenterats, synliggörs både skillnader och likheter kring vad som gör en pedagogisk applikation bra, det vill säga vad som ses som god kvalitet. De två tydligaste riktningarna handlar om att välja pedagogiska applikationer som stimulerar till sociala samspel samt att välja pedagogiska applikationer som fokuserar på lärande. Dessa två spår kan även kopplas till de två olika sätt att se på läroplaner där den *existentialistiska synen* fokuserar på samspel och barns intresse och den *systematiska synen* har fokus på ett produktivt lärande (Wahlström, 2016).

Den första riktningen syns tydligt i den tidigare forskningen som presenterats där det beskrivs centralt att välja pedagogiska applikationer som stimulerar till sociala samspel (Carell Moore & Keys Adair, 2015; Kjällander, 2016; Palmér, 2015; Walldén Hillström, 2014). Detta är även något som förskollärarna resonerar kring i denna studie och framhåller som betydelsefullt i val av pedagogisk applikation. En anledning varför de pedagogiska applikationerna som väljs ut ska stimulera till sociala samspel beskrivs av förskollärarna vara, att det kan vara skadligt för barn att sitta ensamma med datorplattan. Denna oro kring digitala verktygs påverkan på barns utveckling synliggörs i både Blackwells (2013) samt Masoumis (2015) studier. Lindahl och Folkesson (2012) visar att förskollärares inställning till digitala verktyg inverkar på den praktik som produceras. Hur denna oro och rädsla påverkar förskollärarnas praktik, och därmed vilka pedagogiska applikationer som väljs ut och används i förskolans undervisning, är intressant att vidare studera med tanke på att förskollärares uppdrag att arbeta med digitala verktyg stärks i den stundande läroplansrevideringen.

Andra resonemang som förskollärarna i studien för kring att välja pedagogiska applikationer i syfte att stimulera till samarbete, handlar om vilka förutsättningar som dessa applikationer kan skapa. Läroplanen för förskolan lägger ett stort fokus på barns sociala lärande (Skolverket, 2016b) vilket är tydligt att förskollärarna i studien förhåller sig till i sina resonemang kring att välja ut pedagogiska applikationer. Främst diskuteras pedagogiska applikationer som inte är färdiga, det vill säga de som är manipulerbara.

Genom de manipulerbara pedagogiska applikationerna kan barn få möjlighet att resonera och prova sina hypoteser och detta beskrivs av forskollärarna ha en positiv inverkan på barns lärande. Dessa resonemang stöds i flertalet studier som bekräftar att pedagogiska applikationer med manipulerbara drag har en gynnsam inverkan på barns lärande och utveckling (Carell Moore & Keys, 2015; Goodwin & Highfield, 2012; Palmér, 2015). I Palmérs (2015) studie beskrivs de utforskningsbara applikationerna stimulera barns delaktighet i samarbete och samspel med andra runt datorplattan. De utforskningsbara applikationerna, som har en utformning där barn kan experimentera på ett lekfullt sätt, kan enligt Carrell Moore och Keys Adair (2015) stimulera socialt engagemang där barn får möjlighet att konstruera sin digitala kompetens i ett socialt sammanhang. I och med läroplanens kommande revidering, där forskollärare ska ansvara för att främja barns digitala kompetens, synliggörs i studien tankar som forskollärare har om val av digitalt material som redan nu kan främja ett sådant lärande.

Den andra riktningen som går att se utifrån forskning, samt utifrån forskollärares resonemang, handlar om att välja pedagogiska applikationerna med lärandet i fokus. Enligt forskollärarna i studien använder de främst datorplattan för att undervisa i språk och matematik och därför väljer de pedagogiska applikationer som kan stimulera till ett lärande inom dessa kunskapsområden. Detta visar även Walldén Hillströms (2014) studie då förskolepersonalen väljer applikationer där dessa kunskapsområden fokuseras. I samband med detta och i ett led att betona lärandet, byter de även benämningen surfplatta mot lärplatta (Walldén Hillström, 2014).

Förskollärarna i denna studie använder även begreppet lärplatta och resonerar kring att verktyget ska användas i syfte att lära och inte för att spela eller att leka. Även om det i resultatet blir synligt att forskollärarna beskriver att de utgår från barns intressen när de ska välja pedagogiska applikationer, så finns en motsättning i deras resonemang där det blir tydligt att de även beskriver att de begränsar användandet av applikationer som barnen finner intressanta och lustfyllda. Detta beskrivs göras i de fall då forskollärarna inte upplever att applikationen är tydlig eller om de inte ser ett tydligt lärande. Applikationen kan i dessa fall komma att avinstalleras då den enligt forskollärarna, inte uppfyller något syfte. Förskolans läroplan är klar med att verksamheten ska ta utgång i barns intresse (Skolverket, 2016b) vilket är intressant i relation till forskollärares resonemang, som visar att barns intresse kan underordnas forskollärares undervisningsintresse och lärandemål. Även om forskollärarna beskriver att de indirekt ger barn inflytande genom att utgå från deras intresseområden, vid val av pedagogisk applikation, så synliggörs också ett begränsande av barns inflytande. Inte bara genom att forskollärarna resonerar kring att barns ålder hindrar ett reellt inflytande, utan också då de beskriver att de begränsar det som barn ser som lustfyllt, det vill säga att spela och leka med de pedagogiska applikationerna.

Förskollärares resonemang kring lärande har många likheter med Falloons (2013) studie. Något som båda studierna visar är att barn kan använda pedagogiska applikationerna utifrån egna syften och att dessa inte alltid går i linje med forskollärares förutbestämda lärandemål. När barnen i Falloons studie utforskar en experimentell applikation utifrån egna intressen, beskrivs det som att applikationens manipulerbara drag

tillåter barnen att göra fel och lärandemålet som är förutbestämd inte uppfylls. Falloon (2013) menar därför att de pedagogiska applikationerna behöver granskas noggrant för att de ska främja ett produktivt lärande i enlighet med lärarens syfte. Pedagogiska applikationer av god kvalitet beskrivs av Falloon (2013) vara de som har en utformning som liknar traditionell undervisning. Detta beskrivs främja lärande genom den tydliga guidningen samt återkoppling på om handlingar som utförs är korrekta. Falloons studie står i kontrast till det Palmér (2015) belyser kring applikationer som har en stark inramning, det vill säga applikationer med ett styrande innehåll som ger respons på om barnen gör rätt eller fel. Palmér (2015) beskriver att sådana applikationer begränsar det sociala lärandet samt barns möjlighet till delaktighet. Både resultatet i denna studie samt Falloons (2013) resonemang står även i kontrast till Blackwells (2013) studie som visar att om digitala verktyg ska integreras på ett effektivt sätt i undervisning, så måste ett barncentrerat lärande stå i fokus, det vill säga att istället för att läraren har ett förutbestämt mål med utgångspunkt i ett vuxencentrerat synsätt, ska lärandet ta utgång i barns intressen, aktivitet och erfarenheter.

Förskollärares resonemang i denna studie, stöds av Falloons (2013) studie när det kommer till att fokusera och välja pedagogiska applikationer med fokus på lärande. Detta stora fokus på lärande kan delvis bidra till att andra uppdrag från läroplanen underordnas, exempelvis att barns inflytande samt intressen begränsas. I denna studie går det att synliggöra en konflikt i hur förskollärarna resonerar kring sina uppdrag, där de tydligt skiljer på lek och lärande när det kommer till val av pedagogisk applikation. I läroplanen framgår det bestämt att lek har en stor betydelse för barns utveckling och lärande samt att den ska genomsyra förskolans verksamhet (Skolverket, 2016b), vilket inte framgår i förskollärares resonemang. Detta skulle således kunna tyda på en *dold läroplan* (Wahlström, 2016) där barns lek inte ges något utrymme kring de pedagogiska applikationer som väljs ut. Att förskollärarna beskriver att leken ska skiljas från lärandet när det kommer till användandet av digitala verktyg, upplevs intressant att fortsätta studera.

Slutsatser

Denna studie har syftat till att synliggöra hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans datorplattor och särskilt fokuserat hur resonemangen stämmer överens med de olika uppdragen i läroplanen. Som tidigare nämnts består förskolans läroplan (Skolverket, 2016b) av flera olika uppdrag som förskolläraren behöver förhålla sig till vid val av pedagogiska applikationer. Studien kan visa att förskollärares resonemang till stor del går i linje med dessa uppdrag men också att exempelvis lärandet ges så stort utrymme att andra uppdrag får stå tillbaka. Användandet av leken som ett pedagogiskt verktyg för lärande är ett uppdrag som exkluderas i den praktik de beskriver i sina resonemang kring att välja pedagogiska applikationer. Detta skulle därför kunna utgöra en *dold läroplan* eftersom dessa resonemang inte har något stöd i den faktiska läroplanen.

Studien kan också visa att barn inte ges något reellt inflytande över val av pedagogisk applikation då förskollärarna uttrycker i sina resonemang att barnens unga ålder begränsar

den möjligheten. Även dessa resonemang tyder på en dold läroplan då det reella inflytandet inte villkoras av ålder i uppdraget som beskrivs i den faktiska läroplanen.

Att vissa källor ses som mer tillförlitliga än andra och att det leder till att en del pedagogiska applikationer inte granskas kritiskt är också något som i studien kan belysas. Även detta skulle kunna utgöra dold läroplan, då det finns risk för att innehållet förmedlar saker som inte går i linje med de uppdrag som beskrivs i förskolans läroplan.

Sammanfattningsvis krävs det en hög kompetens för att välja ut pedagogiska applikationer som går i linje med de olika uppdragen i läroplanen. Tidigare forskning (Kjällander, 2016; Neumann & Neumann, 2017) har visat att förskollärare är i behov av stöd när det kommer till att välja ut pedagogiska applikationer av god kvalitet, vilket stöds av denna studies resultat.

Förslag på fortsatt forskning

Denna studie har kunnat synliggöra en oro och rädsla hos förskollärarna när det handlar om att använda datorplatta. Vidare skulle det vara intressant att närmare studera hur denna oro ger sig uttryck vid val av pedagogisk applikation i förskolan, samt vad den grundar sig i.

Statens medieråd (2017) visar på vårdnadshavares negativa inställningar till att barn använder datorplattor. Det upplevs därför intressant att studera om det finns ett samband mellan vårdnadshavares inställning till användandet av datorplattor och hur förskollärare resonerar kring att välja pedagogiska applikationer.

Ett av de teman som framkom tydligast i bearbetningen av det insamlade materialet, handlade om att förskollärarna i sina resonemang var angelägna om att datorplattan skulle stimulera till lärande och skiljas från leken, vilket inte går i linje med läroplanens intentioner. Det skulle därför vara intressant att göra en djupare studie om förskollärares resonemang kring lek och digitala verktyg.

Referenslista

- Blackwell, C. (2013) Teacher practices with mobile technology integrating tablet computers into early childhood classroom, *Journal of Education Research*, 7(4), 1-25 Hämtad från <http://cmhd.northwestern.edu/wp-content/uploads/2014/07/Blackwell-JEDR-Final.pdf>
- Broady, D. (2007) Den dolda läroplanen. *KRUT*, 3 (127), 7-112. Hämtad från: http://krut.a.se/pdf/Krut_127.low.pdf
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Carrell Moore, H., & Keys Adair, J. (2015) "I'm Just Playing iPad": Comparing Prekindergarteners' and Preservice Teachers' Social Interactions While Using Tablets for Learning. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 36 (4), 362-378, DOI: 10.1080/10901027.2015.1104763
- Datatermgruppen (2016) Ordlista. Hämtad 2017-12-06 från <http://www.datatermgruppen.se/ordlista.html>
- Falloon, G. (2013). Young students using iPads: App design and content influences on their learning pathways. *Computers & Education* 68, 505-521 DOI: 10.1016/j.compedu.2013.06.006
- Goodwin, K. & Highfield, K. (2012) iTouch and iLearn: An examination of 'educational' Apps. In: Early Education and Technology for Children Conference, 14-16 March 2012, Salt Lake City, UT.
- Kjällander, S. (2016). *Plattan i mattan: digitala lärplattor och didaktisk design i förskolan*. Hämtad från <https://www.uppsala.se/contentassets/ef5f63b9d1d44487a99c96096077246e/plattan-i-mattan.pdf>
- Kroksmark, T (2007). Fenomenografisk didaktik: en didaktisk möjlighet. *Didaktisk Tidskrift* 17 (2-3), 1-50. Hämtad från <http://www.tomaskroksmark.se/Fenomenografiskdidaktik%202007.pdf>
- Lindahl, M. G., & Folkesson, A. (2012). ICT in Preschool: Friend or Foe? The Significance of Norms in a Changing Practice. *International Journal Of Early Years Education*, 20(4), 422-436. DOI: 10.1080/09669760.2012.743876
- Lindgren, A., & Sparrman, A. (2003). Om att bli dokumenterad: Etiska aspekter på förskolans arbete med dokumentation. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 8 (1-2), 58 - 69. Hämtad från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:249512/FULLTEXT01.pdf>
- Löfgren, H. (2014). Goda skäl att lyssna på förskollärares berättelser. I A. Löfdahl, M. Hjalmarsson, & K. Franzén, (Red.). *Förskollärares metod och vetenskapsteori*. (1. uppl., s. 144-165). Stockholm: Liber.
- Masoumi, D. (2015). Preschool Teachers' Use of ICTs: Towards a Typology of Practice. *Contemporary Issues In Early Childhood*, 16(1), 5-17. DOI: 10.1177/1463949114566753

- Neumann, M. M., & Neumann, D. L. (2017). The Use of Touch-Screen Tablets at Home and Pre-School to Foster Emergent Literacy. *Journal Of Early Childhood Literacy*, 17(2), 203-220. DOI: 10.1177/1468798415619773
- Palmér, H. (2015). Using Tablet Computers in Preschool: How Does the Design of Applications Influence Participation, Interaction and Dialogues?. *International Journal Of Early Years Education*, 23(4), 365-381. DOI:10.1080/09669760.2015.1074553
- Personuppgiftslag (SFS 1998:204) Hämtad från Riksdagens webbplats:
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/personuppgiftslag-1998204_sfs-1998-204
- Skollag (SFS 2010:800) Hämtad från Riksdagens webbplats:
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800
- Skolinspektionen (2016) *Förskolans pedagogiska uppdrag -Om undervisning, lärande och förskollärares ansvar*. Stockholm: Skolinspektionen. Hämtad från
<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2016/forskolan-ped-uppdrag/rapport-forskolans-pedagogiska-uppdrag.pdf>
- Skolverket (2016a) *IT-användning och IT-kompetens i skolan*. Stockholm: Skolverket. Hämtad från https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3617
- Skolverket (2016b). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. ([Ny, rev. utg.]). Stockholm: Skolverket
- Skolverket (2016c) Förskolan ska förbereda barnen för ett digitaliserat samhälle. Hämtad 2017-12-05 från
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/nyhetsarkiv/2016/forskolan-ska-forbereda-barnen-for-ett-digitaliserat-samhalle-1.256632>
- Skolverket (2016d). *Redovisning av uppdraget om att föreslå nationella IT- strategier för skolväsendet*. Stockholm: Skolverket. Hämtad från https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf3621.pdf%3Fk%3D3621
- Skolverket (2016e) Didaktik – vad, hur och varför. Hämtad 2017-12-05 från
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik>
- Skolverket (2016f) Didaktiska grundfrågor vägleder läraren. Hämtad 2017-12-05 från
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/artikelarkiv/didaktiska-grundfragor-vagleder-lararen-1.185837>
- Statens medieråd (2017) *Småungar och medier 2017*. Hämtad från
<https://statensmedierad.se/download/18.30c25b3115c152ee8f82fe95/1495204277588/Sm%C3%A5ungar%20och%20medier%202017%20tillg%C3%A4nglighetsanpassad.pdf>

Stukát, S. (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik*. (2. uppl.) Malmö: Gleerup Utbildning AB.

Walldén Hillström, K. (2014). *I samspel med surfplattor: om barns digitala kompetenser och tillträde till digitala aktiviteter i förskolan*. (Licentiatavhandling, Uppsala Universitet, Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier) Hämtad från <http://www.avhandlingar.se/avhandling/efa8936151/>

Wehner-Godée, C. (2010). *Att fånga lärandet: pedagogisk dokumentation med hjälp av olika medier*. (2. uppl.) Stockholm: Liber.

Bilagor

Bilaga 1

Intervjuguide

Inledande bakgrundsfrågor:

- När gick du din förskollärarytbildning?
- Upplever du att du har fått relevant utbildning för att använda datorplattan?
- Hur många datorplattor har ni på er förskola?
- Hur många datorplattor har barnen tillgång till?

Frågor kopplade till studiens frågeställning

- Skulle inte du kunna beskriva hur du tänker när du ska välja ut en pedagogisk applikation?
- Finns det några faktorer som påverkar hur du väljer?
- Finns det något som gör vissa applikationer extra attraktiva?
- Vilka typer av applikationer väljer du bort? Varför?
- På vilket sätt använder du läroplanen när du väljer ut pedagogiska applikationer?
- Vilka kunskapsområden ur läroplanen fokuserar du mest på när du väljer ut pedagogiska applikationer?
- Brukar barnen ges något inflytande över val av pedagogisk applikation? Om ja, beskriv hur?
- När du ska välja ut en pedagogisk applikation, brukar du fundera kring vilka normer och värden som förmedlas via appen? Om ja, berätta hur dina tankar brukar gå?
- Brukar ni välja ut pedagogiska applikationer tillsammans i arbetslaget? Om ja, beskriv hur?
- Har du någon gång avinstallerat en applikation på grund av att du upptäckte att den hade olämpligt innehåll? Om ja, vad innehöll den?

Bilaga 2

Förfrågan om deltagande skickade via mail

Examensarbete i didaktik

- En studie kring hur förskollärare väljer ut applikationer till förskolans datorplattor

Hej!

Vi är två förskollärarstudenter som nu läser vår sista termin på Högskolan i Gävle. Vi ska skriva ett examensarbete som handlar om hur förskollärare resonerar kring att välja ut applikationer till datorplattan (ipad/surfplatta/lärplatta). Vi har tänkt göra en intervjustudie och söker nu förskollärare som vill delta. Intervjuerna beräknas ta ca 30 minuter och vi kommer självklart ut till din arbetsplats om du kan tänka dig att bli intervjuad.

I examensarbetet kommer alla namn att fingeras och dina svar kommer att behandlas så att inga obehöriga kan ta del av dem.

Om du vill delta i intervjustudien eller om du har några frågor så kontakta oss på denna mailadress: xxxxxxxxxxxxxxxx

Med vänliga hälsningar, Linnea Andersson & Michaela Strindefjord

Handledare: Davoud Masoumi, Akademin för utbildning och Ekonomi, Högskolan i Gävle,

mailadress: xxxxxxxxxxxxxxxx

Bilaga 3

Samtyckesbrev

2017-09-25

Information om etiska aspekter och medverkan i studien

Vi som genomför denna studie heter Linnea Andersson och Michaela Strindefjord och studerar vår sista termin inom förskolläraryrket. Studien är en del i vårt examensarbete inom didaktik vid Högskolan i Gävle och syftar till att belysa hur förskollärare resonerar kring att välja ut pedagogiska applikationer till förskolans verksamhet samt hur de använder sig av läroplanen i dessa val. Handledare för arbetet är universitetslektor Davoud Masoumi vid akademien för utbildning och ekonomi, Högskolan i Gävle.

För att samla in data till studien kommer vi att använda oss av intervjuer som metod. Intervjuerna kommer att spelas in med hjälp av ljudupptagning som kompletteras med anteckningar. Materialet kommer därefter att renskrivas och analyseras. Du har rätt att kräva ut din inspelade intervju som ett registerutdrag enligt personuppgiftslagen 26§. Inspelningen kommer att förvaras inlåst i Högskolan i Gävles arkiv ca i 10 år efter att arbetet är färdigt. Det insamlade materialet och personuppgifter kommer att behandlas så att inga obehöriga kan ta del av dem och alla namn på deltagare, förskolor och kommun kommer fingeras i det färdiga arbetet. Det slutgiltiga arbetet kommer sedan publiceras vid digitala vetenskapliga arkivet (DIVA) och därmed vara tillgänglig för allmänheten.

Samtycke

Att medverka i studien är frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta din medverkan.

Till förskollärare som deltar i studien:

- Ja, jag samtycker och vill medverka i studien
- Nej, jag vill inte medverka i studien.

Ort och datum: _____

Underskrift: _____

Namnförtydligande: _____

Vid ytterligare frågor, kontakta

Linnea Andersson och Michaela Strindefjord

Mailadress: xxxxxxxxxxxxxxxx